

รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

The Effects Of Model For The Internal Supervision On Teaching Efficiency Of Teacher Under
The Secondary Educational Service Area Office 6

อธิพันธ์ ศรีรุ่งกาญจน์

ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ดร.ปริญญา มีสุข และ ดร.ต้องลักษณ์ จิรวชิรากร

Abstract

The objectives of this research were to study the model for the internal supervision on teaching efficiency education-area 6 models and the effects of model for the internal supervision on teaching efficiency of the teachers under the Secondary Education Service Area office 6. The samples were consisted of 107 headmasters and teachers with 107 students. The instrument used was a questionnaire. Percentage, Mean, Standard Deviation, Pearson's Product Moment correlation, and Multiple Regression were used to analyze the data.

The findings were as follows :

1. The models of inside school supervision as a whole was at the *moderate level*. The mean scores ranked from high to low were as follows : clinical supervision, supervision by headmaster, peer supervision, participatory supervision, and cooperative development supervision.
2. Teacher's efficiency under the Secondary Education Service Area office 6 as a whole was at a high lever. The mean scores ranked from high to low were as follows : learning management in multidisciplinary with moral, learning management in activities with students' aptitude, creating activities from students' real life, creative learning atmosphere with research based learning and thinking skills, and learning management at anywhere with other cooperation.
3. Models of inside school supervision affected with efficiency's teacher teaching under the secondary educational service area office 6 could be concurrently predicted at 36% of all aspects.

Keywords : models of inside school supervision, teacher's efficiency

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนและประสิทธิภาพการสอนของครูและรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารครู จำนวน 107 คน และนักเรียน จำนวน 107 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนิเทศแบบคลินิก ด้านแบบการนิเทศโดยผู้บริหาร ด้านการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ด้านการนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ

2. ประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานความรู้ต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ด้านการจัดเนื้อหากิจกรรมให้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ด้านการสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้รวมทั้งใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ ด้านการฝึกทักษะกระบวนการคิด ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ส่วนด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ให้เกิดได้ทุกสถานที่ โดยการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย

3. รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ตัวพยากรณ์ทุกตัวสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ได้ร้อยละ 36

คำสำคัญ : รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน, ประสิทธิภาพการสอนของครู

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งหากคนมีคุณภาพแล้วย่อมส่งเสริมให้สังคมและประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 8) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555, หน้า 48) ได้อธิบายเรื่องการศึกษาว่าเด็กในวัยเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 และมาตรฐานความสามารถของผู้เรียนในเรื่องการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณ และคิดสร้างสรรค์ค่อนข้างต่ำ จากการทดสอบวัดความรู้ระดับชาติสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ได้สรุปผลการจัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2556 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ครั้งที่ 1/2556 (เดือน มี.ค.) มีรายละเอียดดังนี้ ผลคะแนนโอเน็ตระดับประเทศวิชาภาษาไทยค่าเฉลี่ย 49.26 วิชาคณิตศาสตร์ค่าเฉลี่ย 20.48 วิชาวิทยาศาสตร์ค่าเฉลี่ย 30.48 วิชาสังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรมค่าเฉลี่ย 33.02 วิชาสุขศึกษาและพลศึกษาค่าเฉลี่ย 62.03 วิชาศิลปะค่าเฉลี่ย 29 วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ค่าเฉลี่ย 49.98 วิชาภาษาอังกฤษค่าเฉลี่ย 25.35 และผลคะแนนโอเน็ตระดับเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 วิชาภาษาไทย ค่าเฉลี่ย 49.87 วิชาคณิตศาสตร์ค่าเฉลี่ย 20.43 วิชาวิทยาศาสตร์ ค่าเฉลี่ย 30.60 วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมค่าเฉลี่ย 33.19 วิชาสุขศึกษาและพลศึกษาค่าเฉลี่ย 62.46 วิชาศิลปะค่าเฉลี่ย 29.17 วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีค่าเฉลี่ย 50.71 วิชาภาษา

อังกฤษค่าเฉลี่ย 25.05 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, ออนไลน์, 2556)

ผลจากข้อมูลจะเห็นได้ว่ามีหลายวิชาที่คะแนนโอเน็ตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีคะแนนไม่ถึงครึ่ง ซึ่งสาเหตุที่ทำให้คะแนนน้อยนั้นอาจเกิดจากหลายสาเหตุ และสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คะแนนน้อยคือประสิทธิภาพการสอนของครู เพราะประสิทธิภาพการสอนของครูนับว่าเป็นสิ่งสำคัญส่วนหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม พฤติกรรมที่ครูต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงนั้นจะขึ้นอยู่กับวิธีการจัดการสอนของครูและการเรียนของผู้เรียน ดังนั้น สถานการณ์ในห้องเรียนจะประกอบด้วยพฤติกรรมของทั้งสองฝ่ายที่รวมเรียกว่าการเรียนการสอน และการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับการจัดสภาพความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการเรียนรู้และการสอนนั่นเอง การให้การศึกษาที่เหมาะสมเป็นการส่งเสริมให้เด็กนักเรียนเจริญเติบโต และมีความองงามด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ในการพัฒนาทั้งสี่ด้านนั้น ครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการของนักเรียน (สมคิด สร้อยน้ำ, 2542, หน้า 2-3) และวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครูที่ดีอีกวิธีหนึ่งคือการนิเทศภายใน เมธี ฮ่งกู่ (2544, หน้า 10) ได้สรุปความหมายการนิเทศภายในว่า การนิเทศภายในเป็นการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพโดยมุ่งให้เกิดประสิทธิผลในด้านการเรียนการสอนช่วยให้ครูรู้จักช่วยเหลือตนเอง

และมีจุดมุ่งหมายเพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนมุ่งพัฒนาครูอาจารย์ในสถานศึกษาให้รู้จักวิธีการปรับปรุง การเรียนการสอนให้ดีขึ้น เพื่อให้การศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์ตาม ความคาดหวังของการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ (กลุ่มนิเทศ สำนักงาน การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6, บทคัดย่อ, 2556) ที่รายงานการวิจัย ว่าผลการพัฒนาการเรียนการสอนของครู หลังรับการนิเทศส่งผลให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่ รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในการพัฒนา ด้านการเรียนการสอน จึงสนใจที่จะศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียน แบบกัลยาณมิตร การนิเทศภายในโรงเรียน แบบเพื่อนนิเทศเพื่อน และการนิเทศภายในโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม การนิเทศภายใน โรงเรียนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ และการนิเทศภายในโรงเรียน แบบคลินิกที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนตามแนวการจัดการ ศึกษา ในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ว่าเป็นอย่างไร ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในเรื่องนี้ อย่างไร และประสิทธิภาพการสอนของครูที่เป็นผลจากรูปแบบการนิเทศ ภายในสถานศึกษาเป็นอย่างไร ผู้วิจัยต้องการทราบว่า ผู้บริหารและ ครูมีความคิดเห็นในเรื่องนี้แตกต่างกันหรือไม่รวมทั้งรูปแบบการ นิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู มีความ สัมพันธ์กันหรือไม่และเป็นอย่างไร ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็น ข้อมูลที่สามารถนำไปพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนและ ประสิทธิภาพการสอนของครู เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนให้สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
3. เพื่อศึกษาระดับรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียนนำไปเป็นแนวทาง ในการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนและประสิทธิภาพ การสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

2. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาเขตอื่นๆ และผู้บริหารระดับสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษานำไปเป็นแนวทางพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน และประสิทธิภาพการสอนของครู

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และ นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ปี การศึกษา 2556 ประกอบด้วยผู้บริหารและครู จำนวน 3,015 คน และนักเรียน จำนวน 75,138 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และ นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ปีการศึกษา 2556 ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรม สำเร็จรูป G* Power 3.1 ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครู จำนวน 107 คน ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศภายใน โรงเรียนและประสิทธิภาพการสอนของครู และผู้วิจัยกำหนดกลุ่ม ตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเพิ่มขึ้นอีก จำนวน 107 คน ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การนิเทศแบบเพื่อน ร่วมพัฒนาวิชาชีพ การนิเทศแบบมีส่วนร่วม การนิเทศโดยผู้บริหาร การนิเทศแบบคลินิก

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพการสอนของครู ประกอบด้วย ด้านการจัดเนื้อหากิจกรรมให้สอดคล้องกับความถนัด ของผู้เรียน ด้านการฝึกทักษะ กระบวนการคิดในการป้องกันและ แก้ไขปัญหา ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานความรู้ต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ด้านการสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้รวมทั้งใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการ เรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ให้เกิดได้ทุกสถานที่ โดยการประสาน ความร่วมมือกับทุกฝ่าย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็น ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 214 คน จากประชากรทั้งหมด จำนวน 78,153 คน โดยคำนวณ

หากกลุ่มตัวอย่างโปรแกรมสำเร็จรูป G* Power 3.1 และสุ่มตัวอย่างแบบง่ายให้ได้จำนวนครบตามสัดส่วน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนและประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 96) มี 5 ระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความมีประสิทธิภาพการสอนของครูของกระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 21) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามและประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายของรูปแบบการนิเทศภายใน (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23)

3. วิเคราะห์ระดับความมีประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยประสิทธิภาพการสอนของครู ตามเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23)

4. วิเคราะห์ รูปแบบการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) โดยใช้วิธี enter

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 21 เป็นครู จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 79 และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเพิ่มขึ้นอีก จำนวน 107 คน มีเพศหญิง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 71 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 79 คิดเป็นร้อยละ 74 มีประสบการณ์ทำงาน 20 ปีขึ้นไป จำนวน 44 คน คิดเป็น ร้อยละ 41 มีผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 2,500 คนขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็น ร้อยละ 33 มีผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 61

2. ผลการศึกษารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ แบบการนิเทศแบบคลินิก รองลงมาคือ แบบการนิเทศโดยผู้บริหาร แบบการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน แบบมีส่วนร่วม แบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

2.1 ด้านการนิเทศภายในโรงเรียนแบบการนิเทศแบบคลินิก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศใช้เครื่องมือที่มาจากกรดกลงร่วมกันกับครูผู้รับการนิเทศ รองลงมาคือ ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศและครูผู้รับการนิเทศมีการประชุมก่อนการสังเกตการสอน ผู้ทำหน้าที่นิเทศและครูผู้รับการนิเทศ นำผลมาวิเคราะห์เพื่อแก้ไขการสอนครั้งต่อไป ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศมีการประเมินครูผู้รับการนิเทศทุกครั้ง หลังการนิเทศ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศมีการสังเกตการสอนอย่างสม่ำเสมอ

2.2 ด้านการนิเทศภายในโรงเรียนแบบการนิเทศโดยผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีการแจ้งผลจากการนิเทศให้ครูผู้รับการนิเทศทราบเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนเอง รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดบันทึกการนิเทศทุกครั้ง ผู้บริหารมีการสังเกตการสอนของครูผู้รับการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารประชุมวางแผนการนิเทศการสอนของครูผู้รับการนิเทศ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสร้างบรรยากาศในการเยี่ยมชั้นเรียนที่ดีให้ครูผู้รับการนิเทศมีความรู้สึกเป็นกันเอง

2.3 ด้านการนิเทศภายในโรงเรียนแบบการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ

พิจารณารายชื่อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูในโรงเรียนได้รับการนิเทศการสอนโดยเพื่อนครูที่ไม่ใช่ผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ครูที่ทำหน้าที่นิเทศมีการประชุมร่วมกันทั้งก่อนการสังเกตการสอน และหลังการสังเกตการสอน ครูที่ทำหน้าที่นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกันสรุปหาวิธีการพัฒนาการเรียนการสอนครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น ครูที่ทำหน้าที่นิเทศกับครูผู้รับการนิเทศนำข้อมูลจากการนิเทศมาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อเสนอแนะปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการสอนส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูในโรงเรียนมีการจับคู่กันนิเทศการสอน

2.4 ด้านการนิเทศภายในโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารผู้ทำหน้าที่นิเทศและครูผู้รับการนิเทศมีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อร่วมกำหนดรองลงมา คือ หลังจากการนิเทศผู้บริหารผู้ทำหน้าที่นิเทศและครูผู้รับการนิเทศร่วมกันแก้ปัญหาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสนับสนุน ให้ครูที่ทำหน้าที่นิเทศสร้างสื่อในการนิเทศ ผู้บริหารผู้ทำหน้าที่นิเทศและครูผู้รับการนิเทศมีการประชุมเพื่อร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายแก่บุคลากรภายในโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารผู้ทำหน้าที่นิเทศและครูผู้รับการนิเทศมีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติการนิเทศร่วมกัน

2.5 ด้านการนิเทศภายในโรงเรียนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูในโรงเรียนของท่านได้รับการอบรมเรื่องการจัดการเรียนการสอนจากวิทยากรภายนอก รองลงมา คือ ครูในโรงเรียนของท่านมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนกับครูที่ทำหน้าที่นิเทศ ครูในโรงเรียนของท่านได้รับการอบรมเรื่องการจัดการเรียนการสอนจากผู้ทรงคุณวุฒิในโรงเรียน ครูที่ทำหน้าที่นิเทศมีการสรุปรายงานผลความสำเร็จหลังจากการนิเทศ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูในโรงเรียนของท่านมีการรวมกลุ่มกันวางแผนการจัดการเรียนการสอนก่อนการนิเทศ

3. ผลของการศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานความรู้ต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม รองลงมา คือ ด้านการจัดเนื้อหากิจกรรมให้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ด้านการสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้รวมทั้งใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่ง ใน

กระบวนการเรียนรู้ ด้านการฝึกทักษะ กระบวนการคิด ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ให้เกิดได้ทุกสถานที่ โดยการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานความรู้ต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังมีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รองลงมา คือ ครูซึ่งชมนักเรียนทุกครั้งเมื่อนักเรียนทำความดี ครูพิจารณาคะแนนเก็บบางส่วนจากพฤติกรรมด้านคุณธรรมของนักเรียน เช่น ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา ครูมีการสอดแทรกเนื้อหาคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ เมื่อนักเรียนทำผิดระเบียบระหว่างการเรียนการสอน ครูอบรมนักเรียนทันที ครูมีการบูรณาการเนื้อหาภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ในการจัดการเรียนการสอนครูนำเนื้อหาออกกลุ่มสาระการเรียนรู้เข้ามารบูรณาการ

3.2 ด้านการจัดเนื้อหากิจกรรมให้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูมีการแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบก่อนเรียน รองลงมา คือ เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจในเนื้อหาที่สอนครูมีการอธิบายเพิ่มเติม ครูมีการประเมินผลการเรียนที่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้ก่อนเรียน หลังจากการทดสอบนักเรียน ครูมีการแจ้งผลการทดสอบทุกครั้ง ครูมีการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันไป ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูมีการสอบถามความถนัดผู้เรียนหรือให้ทำแบบทดสอบก่อนเรียน

3.3 ด้านการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูเก็บคะแนนระหว่างภาคจากคะแนนการปฏิบัติหรือชิ้นงาน รองลงมา คือ ในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูมีการซักถามหรือให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอยู่เสมอ ครูสอนให้นักเรียนรู้จักสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมที่ในเรื่องนักเรียนกำลังศึกษา ครูมีการจัดกิจกรรมในห้องเรียน ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ครูมีการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อสร้างความสนใจในการเรียน คือ ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมอย่างหลากหลายเพื่อกระตุ้น

3.4 ด้านการสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้รวมทั้งใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ คุณธรรม มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ในระหว่างสอนครูผู้สอนให้ความสำคัญกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน รองลงมา คือ ครูเปิด

โอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น ครูมีการใช้คำถาม กระตุ้นความสนใจนักเรียน ครูสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้ ไม่เครียด ครูมีการสอนที่กระตุ้นความสนใจนักเรียนโดยใช้สื่อต่างๆ ในการสอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือครูใช้สื่อจัดการเรียน การสอน

3.5 ด้านการฝึกทักษะ กระบวนการคิดในการป้องกัน และแก้ไขมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนสอบถาม ผลการเรียนรู้ของตนเอง รองลงมา คือ ครูติดตามพฤติกรรมในการ เรียนของนักเรียนทุกระยะด้วยโดยทดสอบหรือการสังเกต ครูให้ นักเรียนฝึกทำแบบทดสอบหรือฝึกปฏิบัติซ้ำๆ จนเกิดความเข้าใจ ครูมีการจัดสถานการณ์การเรียนรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนนำความรู้ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ จำลองสถานการณ์เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูมีการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียน แสดงบทบาทสมมติเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหา

3.6 ด้านการจัดการเรียนรู้ให้เกิดได้ทุกสถานที่ โดยการ ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูเปิดโอกาส ให้นักเรียนได้ศึกษาในเรื่องที่นักเรียนสนใจครูปฏิบัติตนเป็นแบบ อย่างที่ดี รองลงมา คือ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนนำเสนอผลงานของ ตนเอง โรงเรียนมีการประสานหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนมาเป็น วิทยากรพิเศษ เช่น จราจร ยาเสพติด ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนนำ ความรู้ที่ได้รับไปฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง ครูมีการเชิญผู้มีความรู้ เฉพาะทางภายในโรงเรียนมาช่วยสอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือครูมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้ไปเรียนรู้นอกสถานที่

4. ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนิเทศ ภายในโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ด้านที่มีความสัมพันธ์มากที่สุดคือ ด้านการนิเทศภายใน โรงเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ด้านที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ การนิเทศภายในโรงเรียนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ พบว่าแตกต่างจากงานวิจัยที่พบได้ โดยทั่วไปดังนี้ของ ภควัด เทศนธรรม (2551, หน้า 81) ผลการวิจัย พบว่าสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก และสมหวัง กริมเขียว (2548, หน้า 102) ผลการวิจัย พบว่ารูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุทัยธานี ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนส่วนใหญ่ เห็นว่า ปัจจุบันโรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนตามองค์ประกอบ ของรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนด้านความหมาย ความสำคัญ และความจำเป็น หลักการนิเทศภายใน วัตถุประสงค์ของการนิเทศ บทบาทขององค์กรในโรงเรียนขั้นตอนตามกระบวนการนิเทศ กิจกรรมการนิเทศ และข้อบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการจัดการ นิเทศภายในโรงเรียน พบว่า มีการปฏิบัติจริงในระดับมาก และ ธนันท์ คณะธรรม (2544, หน้า 116) ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติ ตามรูปแบบการนิเทศภายในของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

จากการศึกษารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่าด้านการนิเทศ ภายในโรงเรียนแบบการนิเทศแบบคลินิก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยการนิเทศภายในโรงเรียนมากที่สุด เพราะมีการอภิปรายผลสนับสนุนดังนี้จากการเปรียบเทียบ พฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนเทศบาล 4 สันป่าก่อก่อนและ หลังได้รับการนิเทศการสอนแบบคลินิก ผลการวิจัยพบว่าหลังจาก ครูได้รับการนิเทศแล้ว มีพฤติกรรมการสอนดีขึ้นทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการปกครองชั้นและการจัดบรรยากาศ ในชั้นเรียน และด้านการประเมินผลที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งนี้ เพราะการพัฒนาการเรียนการสอน ของครูโดยกระบวนการนิเทศ การสอนแบบคลินิก เป็นการนิเทศการสอนที่มีกระบวนการหรือขั้นตอนการนิเทศหรือทำงานร่วมกับครูในการพัฒนาการเรียนการสอน ที่ครบวงจรในการนิเทศซึ่งเรียกว่าวัฏจักรของการนิเทศเริ่มต้นด้วย การประชุมปรึกษาหารือก่อนการสังเกตการสอน การสังเกตการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดวิธีการประชุมการประชุมนิเทศ และ ขั้นสุดท้ายคือการประชุมวิเคราะห์หลังการนิเทศ โดยผู้นิเทศเลือก ใช้พฤติกรรมการนิเทศ 3 แบบ คือ พฤติกรรมการนิเทศทางตรง พฤติกรรมการนิเทศแบบมีส่วนร่วมและพฤติกรรมการนิเทศทางอ้อม ไปใช้ในขั้นตอนหรือกระบวนการนิเทศให้เหมาะสมสอดคล้องกับครู แต่ละคนตลอดจนให้เหมาะสมสอดคล้องกับเรื่องหรือเนื้อหา หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่จะทำการนิเทศจะเห็นว่าเป็นการนิเทศ ในลักษณะเพื่อนร่วมวิชาชีพที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางโดยคำนึงถึงความ แตกต่างของครูแต่ละคนทั้งทางด้านพื้นฐานทางการศึกษาความถนัด ความสนใจความตั้งใจความเอาใจใส่ต่อภาระหน้าที่รวมทั้งระดับการ พัฒนาวิชาชีพและคำนึงถึงความยากง่ายของเรื่องหรือเนื้อหาหรือ สถานการณ์ต่างๆ ที่จะทำการนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการ

สอนให้ดีขึ้น สอดคล้องกับลักษณะการนิเทศแบบคลินิก (สุวิฒนา
ราชคม, 2545, หน้า 77-78) ส่วนด้านการนิเทศภายในโรงเรียนแบบ
เพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
โดยมีค่าเฉลี่ยการนิเทศภายในน้อยสุดซึ่งสอดคล้องกับจากงานวิจัย
ของ จุฑารัตน์ ทิมนาค (2544 , หน้า 101) วิจัยเรื่องการพัฒนา
สมรรถภาพด้านการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1-3 โดยกระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ
ผลการวิจัยมีดังนี้ ด้านการนำความรู้การนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนา
วิชาชีพมาปฏิบัติโดยภาพรวมและรายด้านครูผู้สอนสามารถนำมา
ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และการนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ
ยังมีความเหมาะสมกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
ในยุคปฏิรูปการศึกษาอย่างมาก ช่วยให้ครูสามารถพัฒนาตน
พัฒนาทีมงานทำให้โรงเรียนมีศักยภาพในการทำงานสูง ครูมีความ
มั่นใจในการจัดการเรียนการสอนและสามารถนำวิธีการวิจัยเชิง
ปฏิบัติการมาพัฒนานักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบให้มีศักยภาพสูงขึ้น
(ศักดิ์ชัย บ่อคำ, 2547, หน้า 103)

ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการนิเทศภายใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีค่า
เฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 ด้าน และภาพรวมจากงาน
วิจัยของผู้วิจัยท่านอื่นที่ได้ศึกษาเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนมีค่า
เฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงมีข้อจำกัดของงานวิจัยดังนี้
คือกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม เนื่องด้วยโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ส่วนมากเป็น
โรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่พิเศษ โดยส่วนใหญ่ครูมีวิทยฐานะชำนาญ
การพิเศษ ซึ่งมีจำนวนมากหลายๆ เขตพื้นที่การศึกษา จึงแสดง
ให้เห็นถึงประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแสดงถึงเป็นผู้มีความรู้ความ
สามารถ เป็นที่ไว้วางใจของบุคลากรและผู้บริหารของโรงเรียนจึง
ทำให้ไม่จำเป็นต้องได้รับการนิเทศติดตามอย่างใกล้ชิด ดังนั้นผลการ
วิจัยรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จึงเกิดผลเพียงระดับปานกลาง

2. ผลการศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีค่าเฉลี่ยโดยรวม
อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของภิญโญ สุทธิพิทยศักดิ์
(2551, หน้า 80) ประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี ทั้งโดยภาพรวมและแต่ละ
ด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมรักษ์ กิจเดช
(2544, หน้า, 107 -108) ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติ
งานนิเทศของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการสอนในโรงเรียนประถม
ศึกษาขนาดใหญ่จังหวัดนครปฐม มีข้อสรุปว่า ประสิทธิภาพการสอน
ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่จังหวัดนครปฐม พบว่า ทั้งภาพ

รวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามแนว
ทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ได้กำหนดแนว
การจัดการศึกษาไว้ ดังนี้ มาตรา 24 กำหนดว่า การจัดกระบวนการ
เรียนรู้ ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้
จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและ
ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการ
ประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมถึงจัด
กิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ
ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
และจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ
อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ทั้งยังส่งเสริมสนับสนุนให้
ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและ
อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้
รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้
ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน
และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้
ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ กับบิดามารดา
ผู้ปกครอง และบุคคลทุกคนในชุมชน ทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนา
ผู้เรียนตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 21)

3. ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนที่
ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ซึ่งสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการ
สอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
ได้ร้อยละ 36 โดยด้านที่มีอำนาจพยากรณ์มากที่สุด คือ ด้านการ
นิเทศภายในโรงเรียนแบบการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รองลงมา
คือ ด้านการนิเทศภายในโรงเรียนแบบการนิเทศแบบคลินิก และด้าน
การนิเทศภายในโรงเรียนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ และด้านการ
นิเทศภายในโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม และด้านการนิเทศภายใน
โรงเรียนแบบการนิเทศโดยผู้บริหารตามลำดับ โดยรูปแบบการนิเทศ
ภายในโรงเรียนที่มีอำนาจพยากรณ์มากที่สุด คือ การนิเทศภายใน
โรงเรียนแบบการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพราะว่าการนิเทศแบบ
เพื่อนช่วยเพื่อน เป็นรูปแบบหรือกระบวนการนิเทศเพื่อปรับปรุง
และพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรง เป็นการช่วยเหลือ
สนับสนุนกันและกันในการดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียน
การสอนในชั้นเรียนของตนเอง มีการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ดี ระหว่าง
ครูและบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียน ตลอดจนร่วมมือกันคิดหาวิธีแก้ไข
ปรับปรุงจุดที่บกพร่องให้พัฒนาและดีขึ้นกว่าเดิม (วัชราน เล่าเรียนดี,
2548,ก หน้า 155-156)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน การนิเทศภายในโรงเรียนแบบคลินิกมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการนิเทศแบบคลินิกอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของครูให้ดียิ่งขึ้น และสามารถนำการนิเทศแบบคลินิกไปใช้ในงานนิเทศกับหน่วยงานต่างๆ ภายในโรงเรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพภายในโรงเรียน

1.2 จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน การนิเทศภายในโรงเรียนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจการนิเทศภายในโรงเรียนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพมากยิ่งขึ้น เช่น จัดอบรม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูและยกระดับผลสัมฤทธิ์ภายในโรงเรียนต่อไป

1.3 จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูด้านการฝึกทักษะกระบวนการคิดในการป้องกันและแก้ไขปัญหามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือกลุ่มบริหารงานวิชาการ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียน ควรจัดมีการจัดอบรมให้ความรู้เรื่อง การจัดการเรียนการสอน ด้านการฝึกทักษะกระบวนการคิดในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการนิเทศติดตามผลการประเมินอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการสอนของครูและยกระดับผลสัมฤทธิ์ภายในโรงเรียนต่อไป

1.4 จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู โดยการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูมากที่สุด แต่ในทางปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนตามแบบรายงานของครูอยู่ในระดับปานกลางซึ่งน้อยกว่า การนิเทศแบบคลินิก และการนิเทศโดยผู้บริหาร ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาและทางโรงเรียนควรมีการจัดการส่งเสริมการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการสอนภายในโรงเรียนมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนและการนิเทศในแบบต่างๆ มากขึ้น เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

2.2 ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุอื่นๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

จุฑารัตน์ ทิมนาค. (2544). การพัฒนาสมรรถภาพด้านการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยใช้กระบวนการนิเทศการสอนแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณภัทร ศรีละมัย. (2556). รายงานการนิเทศเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.

ธนันท์ คณธรมย์. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามรูปแบบการนิเทศภายในกับความต้องการการนิเทศภายในของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. วารสารวัดผลการศึกษา. 3(1), 22-44

ภควัต เทศน์ธรรม. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ภิญโญ สุทธิพิทยศักดิ์. (2551). พฤติกรรมการนิเทศของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

เมธิ ฮ่งภู. (2544). บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วัชรรา เล่าเรียนดี. (2541). “การนิเทศการสอน.” เอกสารประกอบการสอนวิชา 642 412 การนิเทศการสอนสาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2544). “เทคนิคและทักษะการนิเทศการสอน.” เอกสารประกอบการสอนวิชา 642 412 การนิเทศการสอน สาขาวิชาหลักสูตร และการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2544). การนิเทศการสอน. สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2547). “เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูมืออาชีพ.” นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2548ก). “การนิเทศการสอน.” เอกสารประกอบรายวิชา 642 412 การนิเทศการสอนสาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2548ข). “เทคนิคและยุทธวิธีพัฒนา ทักษะการคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.” นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศักดิ์ชัย บ่อคำ. (2547). กระบวนการนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถภาพ การประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสมงานของครูประถมศึกษา. สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2556). การทดสอบวัดความรู้ระดับชาติสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ [ออนไลน์]. เข้าถึงข้อมูลวันที่ 30 ตุลาคม 2556. จาก <http://kunnatee.athittaya.com>
- สมคิด สร้อยน้ำ. (2542). หลักการสอน. อุดรธานี : สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี.
- สมรักษ์ กิจเดช. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานนิเทศของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมหวัง กริมเขียว. (2548). รูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุวัฒนา ราชคม. (2545). การพัฒนาการเรียน โดยการนิเทศแบบคลินิก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ. (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พุทธศักราช 2555 - 2559. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.